



**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIU-426/11 U

Název právnické osoby vykonávající činnost:	Základní škola speciální a Mateřská škola, Chomutov, Palachova 4881, příspěvková organizace
Sídlo:	Palachova 4881, 430 03 Chomutov
IČ:	72 744 341
Identifikátor:	600 077 217
Právní forma:	Příspěvková organizace
Zastoupená:	Marií Grimlovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	Statutární město Chomutov, Zborovská 4602, 430 28 Chomutov
Místo inspekční činnosti:	Palachova 4881, 430 03 Chomutov
Termín inspekční činnosti:	4. – 6. duben 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

- Inspekční činnost bude zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79 -01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba (dále škola) vykonává činnost základní školy, školní družiny, mateřské školy a školní jídelny. Disponuje kapacitou 40 míst pro žáky základní školy, 115 míst v mateřské škole, 40 míst ve školní družině a 230 míst ve školní jídelně. V době konání inspekční činnosti se ve škole vzdělávali 22 žáci v oboru vzdělávání 79-01-B/01 Základní škola speciální nebo 79-01-B/001 Pomocná škola ve čtyřech třídách. Počty žáků jsou dlouhodobě stabilní. Zřizovatelem školy je Statutární město Chomutov, zařízení je zřizováno prioritně pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – mentální postižení. V současné době kapacitu naplňují žáci se středně těžkým, těžkým a hlubokým mentálním postižením, se souběžnými vadami a žáci s poruchami autistického spektra (dále PAS).

V letošním školním roce škola vyučuje v 1. a 7. ročníku dle Školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (dále ŠVP ZŠS), který vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (dále RVP ZŠS), jehož přílohou je Školní vzdělávací program pro školní družinu. V ostatních ročnících je vyučováno podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy a Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy. Obsahy ŠVP jsou zaměřeny na specifické požadavky žáků s mentálním postižením, zohledňují práci žáků se souběžnými vadami a individualizují péči o žáky s hlubokým mentálním postižením.

Škola soustavně optimalizuje podmínky vzdělávání žáků s handicapem. Od poslední inspekční činnosti se podařilo zkvalitnit materiálně-technické zázemí. Rozsáhlými úpravami prošly interiéry i exteriéry. Byla vyměněna většina oken, zmodernizovala se sociální zařízení, do tříd byl dokoupen moderní nábytek, venkovní prostory byly zařízeny dřevěnými hracími prvky a brouzdališti se sprchami. Škola vybudovala multimediální učebnu s interaktivní tabulí, zmodernizovala učebnu s počítači, dokoupila moderní didaktické pomůcky, dovybavila se tělocvičným náčiním a speciálními vozíky pro imobilní žáky. Úroveň školy je zvyšována za finanční podpory zřizovatele, sponzorů a získáváním prostředků z projektů.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Při přijímání dětí k základnímu vzdělávání škola informuje zákonné zástupce o vzdělávací nabídce, přijímá děti se všemi stupni postižení. Překážkou nejsou ani souběžné vady a imobilita.

Škola věnuje mimořádnou pozornost individuálním potřebám žáků. Většina má vytvořen individuální vzdělávací plán (dále IVP), který je aktualizován dle potřeby a je pravidelně vyhodnocován. Během vyučování jsou na žáky kladeny požadavky na úrovni jejich mentálních schopností. Důsledným dodržováním předem stanovených zásad žáci v rámci svých možností dosahují velmi dobrých výsledků. Pokroky jsou zřetelné v dovednostech čtení, počítání, psaní a dal. Všichni žáci každoročně procházejí ověřováním úrovně čtení podle školou stanovených kritérií a výsledky jsou podkladem

pro vyučující ke stanovení strategií dalšího pokroku. Při každodenních činnostech jsou rozvíjeny schopnosti komunikace, orientace, soustředění a samostatnost. Škola organizuje akce, kdy jsou cíleně posilovány dovednosti v oblasti sociálního začlenění. S úspěchem se daří žáky naučit pohybovat se na veřejnosti, v dopravních prostředcích, komunikovat s cizími lidmi apod. Žáci se zapojují do mimoškolních aktivit a zaznamenávají řadu výrazných úspěchů v soutěžích (výtvarné, sportovní). Zákonní zástupci jsou o dílčích pokrocích průběžně informováni a informace o průběhu a výsledcích v aktivitách jsou zveřejňovány na webových stránkách školy.

Výchovná poradkyně se podílí na tvorbě IVP a především poskytuje zákonným zástupcům informace o možnostech zapojení se do reálného života dle individuálních možností jednotlivců po ukončení povinné školní docházky. Ve výjimečných případech je žákům umožněno prodloužení školní docházky do dvaceti let. Ve škole nebyly zaznamenány projevy rizikového chování (kouření, drogy, šikana apod.), školní metodička preventivně zapracovala do školního vzdělávacího programu prvky k jejich předcházení.

ŠVP ZŠS, podle kterého v letošním školním roce žáci pracují, je novým materiálem, bude postupně upravován dle nabytých zkušeností. Komparací s RVP ZŠS byl shledán v souladu. Během inspekční činnosti byla upravena kritéria v autoevaluaci a výchovné a vzdělávací strategie v jednotlivých vzdělávacích oborech. Celý vzdělávací obsah je koncipován tak, aby respektoval sníženou úroveň rozumových schopností a zároveň navazoval na reálné podmínky školy. Vzdělávací nabídku ŠVP vhodně doplňuje náplň programu ve školní družině, kam část žáků pravidelně dochází.

Ve sledovaných hodinách učitelky využívaly dostatečné množství didaktických pomůcek. Veškerá činnost byla diferencovaná, každý žák má tvořeny optimální podmínky. Struktura hodin je velmi promyšlená a vyučující dokážou reagovat na neočekávané situace. Profesionální přístup s prvky empatie je sledovatelný na souhře týmu (učitelka, asistentka), kdy spolupráce probíhá plynule ve všech činnostech. Dařilo se měnit formy práce, tím udržet koncentraci žáků. Přednostně jsou zařazovány činnosti, o které žáci mají trvalý zájem (práce s interaktivní tabulí, rukodělné práce). Učitelky volily metody, které v žácích vzbuzovaly zájem o danou věc. Zároveň jsou v žácích podporovány vzájemné kladné vztahy a potřeba spolupráce je chápána jako projev kamarádství. Klidné prostředí umožňuje žákům dosahovat kvalitních výsledků v jednotlivých kompetencích. Je jim dán dostatečný prostor na zpracování úkolu a slovní vyjádření. Během výuky jsou zařazovány relaxační prvky a zadávání jednotlivých činností se opírá o aktuální stav jednotlivců. Důraz je kladen na činnosti, při kterých jsou možné emotivní prožitky (dramatizace, muzikoterapie). Žáci jsou průběžně hodnoceni za dílčí úspěchy, motivačně je využívána i klasifikace známkami.

Výsledky vzdělávání ve vztahu k ŠVP jsou na velmi dobré úrovni.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Výuka probíhá v souladu s uvedenými učebními dokumenty. V současné době ve škole pracují 4 učitelky a 5 asistentek pedagoga, z nich 4 plní část úvazku vychovatelky školní družiny. V minulém školním roce byla využita práce externí odbornice v oblasti

canisterapie. Nekvalifikovanost pedagogických pracovníků (pouze 20%) je kompenzována dlouhodobými zkušenostmi v práci s handicapovanými dětmi. Vedení školy umožňuje všem pedagogickým pracovníkům rozšiřovat svou odbornou úroveň prostřednictvím dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky (dále DVPP). Učitelky se zúčastňují seminářů s tématy speciálních metod ve výuce, logopedické prevence, ekoateliér atd. Začínajícím pedagogům je poskytována odborná podpora kolegyněmi, pedagogický sbor je v současné době stabilní.

Ředitelka školy splňuje předpoklady pro výkon funkce. Plní právní povinnosti vyplývající z vykonávané funkce podle platného školského zákona a jeho prováděcích předpisů. Vlastní iniciativou se snaží žáky školy zapojit do reality. Každý školní rok organizuje za podpory sponzorů psycho-rehabilitační pobyty u moře a je organizátorkou přehlídky dramatické tvořivosti „Divadýlko“ pro žáky speciálních škol. Vyhledává mimoškolní akce pro žáky a umožnila jejich účast i v mezinárodních sportovních závodech v Německu. Tvoří tým se zástupkyněmi ředitele a využívá podnětů pedagogické rady.

Škola zajišťuje bezpečné prostředí pro vzdělávání a zdravý, sociální, psychický i fyzický vývoj žáků při všech činnostech pořádaných školou. Dohled nad žáky je zajištěn nepřetržitě i při přesunech na akce v rámci výuky. Třídy jsou vybaveny vhodným nábytkem a k bezpečné manipulaci se žáky jsou využívány speciální vozíky, polohovací vaky atd. Všechny prostory školy jsou dostupné díky centrálnímu výtahu a bezbariérovým nájezdům. Zaznamenané úrazy jsou pouze drobná poranění v důsledku běžného provozu.

Prostorové předpoklady školy umožňují realizaci ŠVP, jejich materiální vybavení má nadstandardní úroveň. Škola má dostatečné množství veškerých didaktických i kompenzačních pomůcek. Učitelé využívají speciální komunikační a relaxační techniky, vybavení i pro tyto činnosti je odpovídající. Škola disponuje vedle kmenových tříd učebnou s interaktivní tabulí, cvičnou kuchyňkou, dílnou pro pracovní a výtvarnou výchovu, keramickou dílnou, počítačovou učebnou. Prostor pro tělovýchovné aktivity je vybudován ve spojovací chodbě mezi pavilony. Tento prostor je využíván i ke kulturním akcím. Individuální i skupinová relaxace a smyslová stimulace je realizována ve speciálně upravené místnosti snoezelen. Pro rehabilitace je k dispozici vířivka a hydromasážní vana. Součástí zařízení je sauna s venkovním krytým bazénem. K výuce jsou přizpůsobeny i přilehlé terasy a zahrada s hracími a tělocvičnými dřevěnými prvky.

Hodnocená instituce využívá k zajištění hlavního účelu a předmětu činnosti nemovitý majetek (budovu včetně přilehlých pozemků), který je ve vlastnictví zřizovatele a hospodaří s ním v rozsahu stanoveném zřizovací listinou. Svěřený majetek včetně majetku získaného vlastní činností škola spravuje a z provozních prostředků zajišťuje jeho běžnou údržbu. Stavební investice včetně oprav jsou financovány z rozpočtu zřizovatele. Příspěvková organizace hospodařila ve sledovaném období let 2008 až 2010 s peněžními prostředky získanými vlastní činností (v hlavní a doplňkové činnosti), s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele, s dotacemi ze státního rozpočtu a prostředky svých fondů. Další finanční zdroje tvořily peněžité dary a příspěvky od sponzorů. Neinvestiční dotace ze státního rozpočtu byly použity zejména na mzdové výdaje a ostatní výdaje vyplývající z pracovněprávních vztahů, výdaje na nákup učebnic, učebních a kompenzačních pomůcek, školních potřeb, na úhradu seminářů DVPP a činnosti, které přímo souvisely s rozvojem školy a kvalitou vzdělávání. V letech 2008 a 2009 byly škole poskytnuty také neinvestiční dotace Ministerstva kultury v rámci podpory kulturních aktivit na projekt „Divadýlko“. Významným ekonomickým přínosem byly pro školu aktivity ředitelky školy v oblasti získávání sponzorských darů. Získané finanční prostředky přispěly ke zkvalitnění podmínek výuky a umožnily zabezpečení vzdělávacích i volnočasových aktivit pro žáky. Peněžité dary byly použity zejména na realizaci

zahraničních ozdravných a psycho-rehabilitačních pobytů, turistických kurzů, škol v přírodě, školních projektů, vzdělávacích činností, na financování osobních asistentů a na nákup speciálních, rehabilitačních a kompenzačních pomůcek pro zdravotně postižené žáky. Z nadačního příspěvku byl zakoupen speciální kopírovací stroj na výrobu výukových materiálů pro slabozraké a mentálně postižené žáky. Formou věcných darů škola přijala dětský relaxační bazén, materiál pro výuku, odměny a dárky na školní akce. V rámci sponzorství se v letošním roce podařilo získat také počítač na ovládání očními pohyby.

V oblasti výchovně vzdělávací a kulturní škola aktivně spolupracuje se Sdružením na pomoc mentálně postiženým ČR, které se podílelo na realizaci a finančním zajištění kulturních i sportovních akcí a psycho-rehabilitačních pobytů pro rodiče a jejich zdravotně postižené děti. Přínosná je také spolupráce s Unií rodičů ČR při ZŠS a MŠ Chomutov, která se podílela na zabezpečení školních akcí a financovala dopravu žáků na soutěže, výlety a exkurze. Spolupráce se všemi partnery je na velmi dobré úrovni. Rodiče se podílejí na školních i mimoškolních aktivitách. Mají možnost po domluvě s třídní učitelkou zúčastnit se výuky. Zákonní zástupci jsou průběžně informováni o výsledcích vzdělávání prostřednictvím pravidelných třídních schůzek a žákovských knížek, konzultačních hodin učitelek, uplatňován je především denní osobní kontakt. Školská rada se aktivně zapojuje do dění školy, naplňuje povinnosti vycházející ze školského zákona, ředitelka školy jí předkládá požadované dokumenty. Spolupráce se zřizovatelem je na velmi dobré úrovni, zejména v oblasti vstřícnosti při řešení problémů. V souvislosti se specifickými potřebami žáků spolupracuje se speciálními pedagogickými centry, Centrem Oáza – zaměřením na autisty, s odbornými lékaři (např. neurolog), byla navázána dobrá spolupráce s organizací APLA. Ředitelka ve spolupráci s rodiči umožňuje osobní asistenci žákům, kteří nejsou soběstační v oblasti sebeobsluhy, stravování a hygieny, což přispívá ke zlepšení práce v celé třídě. Dále škola spolupracuje s ÚSP Jirkov, který dle potřeby zajišťuje svoz některých žáků. V rámci pedagogické praxe začínajících učitelů spolupracuje se středními a vysokými školami. Škola pořádá i přednášky pro širokou veřejnost v rámci Ústeckého kraje zaměřené na PAS. Dále rozvíjí spolupráci s Policií ČR a kynologickým klubem, s mateřskými a základními školami (společné kulturní a tělovýchovné akce), městskou knihovnou, domovem důchodců a dalšími.

Předpoklady školy ke vzdělávání dosahují vysoké úrovně.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení.

Výuka probíhá v souladu se ŠVP, který splňuje požadavky školského zákona a zásad RVP ZŠS. V jednotlivých vzdělávacích oblastech žáci dosahují předpokládaných výsledků. Důraz je kladen především na individuální potřeby a schopnosti jednotlivců. V průběhu vzdělávání se pedagogičtí pracovníci snaží rozvíjet především ty kompetence, které žákům usnadní zařazení do společnosti po ukončení povinné školní docházky.

Při přijímání žáků škola vychází ze skutečnosti, že je zařízením pro vzdělávání žáků s mentálním handicapem a nerozlišuje stupeň a rozsah postižení. Škola používání vlastní kritéria hodnocení, která zohledňují typ a stupeň postižení.

Materiální a finanční zdroje škola účelně využívá na realizaci vzdělávacích programů. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou použity v souladu s účelem, na který byly přiděleny. Pro učitele jsou vedením školy vytvořeny dobré podmínky pro další vzdělávání, které probíhá v souladu s potřebami školy a zájmy pedagogů. Pro vzdělávání žáků škola vytváří bezpečné prostředí.

Vzdělávací a mimoškolní aktivity školy podporují rozvoj žákovy osobnosti se zřetelem na individuální zvláštnosti.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy/školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu: Ústecký inspektorát České školní inspekce, Mgr. Blahoslava Pekařová, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.u@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Ústeckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Ústí nad Labem 29. 4. 2011

(razítko)

Mgr. Blahoslava Pekařová, školní inspektorka	v.r.
Mgr. Jaroslava Boudová, školní inspektorka	v.r.
Bc. Alena Chládková, kontrolní pracovnice	v.r.

Datum a podpis ředitele školy/školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Chomutově 9. 5. 2011

(razítko)

Marie Grimlová, ředitelka školy	v.r.
---------------------------------	------